

ZGŁOSZENIE DOBREJ PRAKTYKI

NAZWA SZKOŁY	Szkoła Podstawowa im. Zofii i Stanisława Wróblewskich w Nietkowie
DANE SZKOŁY (adres, telefon, e-mail)	ul. Jana Kasprowicza 76 Nietków 66-016 Czerwieńsk
IMIĘ I NAZWISKO AUTORA/AUTORÓW DOBREJ PRAKTYKI	Aleksandra Kwaśniewska
TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<i>W trosce o nasze dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze – zajęcia terenowe na szlaku Rothenburgów</i>
RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA (np. innowacja, projekt, konkurs etc.)	Zajęcia terenowe
TERMIN I MIEJSCE REZALIZACJI	maj 2018 r., Nietków
CELE DZIAŁANIA	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie piękna lokalnej przyrody, docenianie jej walorów i nieodzowności dla człowieka i innych organizmów, • uświadomienie związku dziedzictwa kulturowego z dziedzictwem przyrodniczym regionu, • poznanie pospolitych gatunków roślin i zwierząt, ich przystosowań i zależności pokarmowych, • pobudzanie aktywności poznawczej i motywacyjnej uczniów, • kształcenie samodzielności i kreatywności w myśleniu i działaniu, • kształcenie myślenia twórczego, rozwijanie oryginalności.
OPIS DZIAŁANIA	<p>Zajęcia dydaktyczne w terenie zaplanowane zostały we wsi Nietków w Parku „Dworskim” oraz w rezerwacie przyrody – Arboretum, w którym znajduje się starodrzewie – około 150 gatunków drzew, będących częścią szlaku „Siódme Miasto Rothenburgów”. Arboretum znajduje się w północnej części nietkowskiego lasu.</p> <p>Swoje powstanie Czerwieńsk i Nietków zawdzięcza rodzinie von Rothenburg. Oprócz polskiego Rothenburga założyli oni jeszcze pięć miast o tej samej nazwie na terenie dzisiejszych Niemiec, a jedno w Szwajcarii.</p> <p>Turystyczna trasa piesza lub rowerowa prowadzi przez miejscowości Czerwieńsk – Nietków – Laski. Obejmuje ona około 12 km, przebiega przez najatrakcyjniejsze zakątki gminy Czerwieńsk Rodzaj trasy: biologiczno – historyczna Czas przejścia: 2,5h</p> <p>Metody pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obserwacja, eksperyment, doświadczenie, dyskusja, burza mózgów, działań praktycznych

Forma pracy:

- indywidualna, praca w grupach na podstawie karty pracy

Środki dydaktyczne:

- kompasy, lupy, okazy roślin, arkusze papieru, miarki krawieckie, ekierki, mazaki, ołówek, notatnik, aparat fotograficzny, mapa – szlakiem Rothenburgów (dla każdej grupy), klucz do rozpoznawania roślin i drzew, kłębek włóczki

Przebieg zajęć:

Przedstawienie celów zajęć oraz podział uczestników na zespoły. Przypomnienie o zasadach zachowania się na trasie (np. jadąc na rowerze wyznaczoną trasą zaobserwuj środowisko widoczne wokół. Zwróć uwagę na rzeźbę terenu, elementy składające się na krajobraz naturalny i elementy krajobrazu, które wytworzył człowiek. Zastanów się, jakie istnieją między nimi zależności).

Realizacja zajęć:**Część I: Wycieczka do Arboretum (czas trwania zajęć: 1,5h)**

Miejsce spotkania: Publiczna Szkoła Podstawowa w Nietkowie. Grupa wyrusza w wyznaczone miejsce, posiłkując się kompasem oraz mapą z zaznaczonym szlakiem „Siódme Miasto Rothenburgów”. Arboretum znajduje się w lesie, więc odszukanie go to nie lada wyczyn.

Nauczyciel opowiada zgromadzonym o założycielach wsi Nietków oraz historię miejsca, w którym się znajdują. Omawia też sposób pracy, rozdaje karty pracy oraz dokonuje podziału zgromadzonych na 5-osobowe zespoły.

Po wykonaniu zadań następuje prezentacja wyników grup.

Po wysłuchaniu wszystkich grup wyruszamy w kierunku „Parku Dworskiego”.

Część II: Wycieczka do „Parku Dworskiego” (czas trwania zajęć: 1,5h)

Uczniowie przechodzą wraz z opiekunem do pobliskiego parku. Nadal pozostają podzieleni na grupy. Nauczyciel rozdaje kolejne karty pracy (Karta pracy II), określa cel zajęć oraz sposób i formy pracy.

Część II.1 Drzewo – świadek lokalnej historii (15 min)

Gdyby drzewo mogło przemówić, o jakich wydarzeniach historycznych, obyczajowych (z życia właścicieli nieistniejącego już Dworu, kościoła, mieszkańców wsi) i innych, snułoby swoje opowieści?

- nauczyciel kontynuuje rozpoczętą już wcześniej (w Arboretum) opowieść na temat lokalnych wydarzeń historycznych na przestrzeni dziejów, których drzewo było świadkiem;
- historia zapisana w pierścieniach. Nauczyciel tłumaczy, w jaki sposób historia może być zapisana w pierścieniach drzewa –

np. pożar, susza, ślady wojny itd.

Część II.2 Drzewo – po co one jest? – zabawa (25min)

Celem zabawy jest pokazanie powiązań pokarmowych w lesie i odkrycie przez dzieci roli drzew. Potrzebny materiał dydaktyczny – kłębek wełny.

Najwyższe dziecko zostaje drzewem w lesie. Przewodnik buduje z dziećmi wielką sieć pokarmową organizmów żerujących na drzewie i konsumentów wyższych stopni. Powiązania pokarmowe symbolizuje rozwijana włóczka. Tak budowane powiązania łączą wszystkich uczestników zabawy. Wtedy przychodzi do lasu drwal (prowadzący zajęcia) i „ścina drzewo”. „Drzewo” przewraca się i... zrywa pierwsze połączenie włóczki. Pierwszy organizm ginie, bo nie ma co jeść. Potem urywa się następny sznurek... i tak dalej. Na koniec pozostanie prawdopodobnie tylko drwal. Dzieci same dochodzą do wniosku: po co są drzewa?

Podsumowanie zabawy.

Część II.3 Drzewo – pomnik przyrody (10 min)

Nauczyciel zadaje pytania:

- Jakie znacze formy ochrony przyrody?
- Co zaliczamy do pomników przyrody?
- Po czym rozpoznajemy drzewo pomnikowe? (kryteria, jakie powinien spełniać obiekt)
- Kto decyduje o uznaniu obiektu za pomnik przyrody? (aspekty formalnoprawne)

Zadanie: Znajdź pomniki przyrody.

- Ile pomników przyrody znajduje się w naszym parku?

Lokalizacja drzew będących pomnikami przyrody:

- platan – centrum parku,
- dąb szypułkowy – plac kościelny.

Zadanie: Dokonaj pomiarów – uzupełnij tabelę (praca w grupach). Uczniowie dokonują pomiarów wyznaczonych drzew wg podanych wskazówek i szczegółowych objaśnień nauczyciela. Wyniki zapisują w odpowiednich rubrykach tabeli.

Prezentacja wyników.

Część II.4 Drzewo – Co mu zagraża? (40 min)

Uczniowie przechodzą do części parku, gdzie znajdują się drewniane stoły ławki.

Nauczyciel rozdaje kolejne karty pracy i przydziela stanowiska do ćwiczeń.

Po wykonaniu części doświadczalnej następuje prezentacja wyników i wniosków uzyskanych przez poszczególne grupy.

Część III (czas trwania zajęć: 5 min)

Podsumowanie zajęć terenowych oraz samoocena na podstawie

	ankiety ewaluacyjnej.
UZYSKANE EFEKTY	<ul style="list-style-type: none"> • rozwinięcie u uczniów chęci poznania świata oraz właściwej postawy wobec przyrody i środowiska, • nabycie szeregu umiejętności, takich jak: analizowanie różnorodnych źródeł informacji, planowanie i przeprowadzanie prostych doświadczeń oraz obserwacji w terenie, • wzrost zainteresowania problematyką związaną z zależnościami istniejącymi w środowisku przyrodniczym i zrównoważonym wpływem człowieka na środowisko, • wzrost motywacji uczniów do uczenia się przedmiotów przyrodniczych, • lepsze rozumienie otaczającego świata.
OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA WARTOŚĆ MERYTORYCZNĄ TEKSTU	Aleksandra Kwaśniewska

Wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze www.odn.zgora.pl informacji na temat przedstawionego przykładu dobrej praktyki. Oświadczam, że materiał został opracowany samodzielnie i nie narusza praw autorskich innych osób.

Aleksandra Kwaśniewska
Podpis autora